Ul. Pozorišna 13
75 000 Tuzla B&H
Tel. +387 (0)61 141 409
+387 (0)61 146 306
+387 (0)61 139 619
muios@bih.net.ba

Podrška aktivnom učenju i razvoju osnovnih obrazovnih vještina kroz individualizirani i iskustveni rad

***OBLAST*:** Čitalačka pismenost i matematička i prirodno-naučna pismenost

POLAZIŠTE – ZAŠTO JE PRAKSA PROVEDENA?

- Polazište za realizaciju prakse predstavljala je potreba za **aktivnijim uključivanjem učenika u odgojno-obrazovni rad**, kao i potreba za dodatnom podrškom u usvajanju osnovnih znanja i vještina iz jezika i matematike.
- Učenik je na početku školovanja imao značajne teškoće u razvijanju osnovnih školskih vještina. U prvom razredu nije poznavao slova i brojeve, osim što je znao napisati svoje ime, a do kraja razreda prepoznavao je tek približno deset slova i nije usvojio čitanje i pisanje. Radne navike nisu bile razvijene, a izostajala je i odgovarajuća podrška u učenju kod kuće.
- Tokom drugog razreda pojavila se veća zainteresovanost za rad i vidljiv napor da učenik ovlada čitanjem, pisanjem i osnovnim računskim operacijama. Međutim, napredovanje je bilo dodatno otežano periodom online nastave tokom pandemije bolesti COVID-19, kada je napredovanje učenika stagniralo, a povratne informacije o radu kod kuće nisu bile redovne.
- U trećem razredu učenik je počeo čitati, uglavnom slogovanjem, mogao je pisati rečenice po diktatu i prepisivati tekst pisanim slovima, ali mu je za rad bilo potrebno više vremena i kontinuirana podrška. I dalje su bile prisutne teškoće u samostalnom pisanju, sabiranju i oduzimanju do 20 i do 100, koncentraciji i održavanju pažnje.
- Istovremeno, uočeni su pozitivni pomaci i potencijali. Učenik se počeo javljati kako bi izrazio svoje mišljenje, pokazao je interesovanje za rad na ploči, likovne aktivnosti i tjelesni odgoj. Ovi potencijali predstavljali su osnovu za kreiranje aktivnosti koje će omogućiti njegovo aktivnije uključivanje, iskustveno učenje i razvijanje samopouzdanja.

CILJNA GRUPA DJECE

- Ciljna grupa bila je jedan učenik III b razreda, uz uključivanje vršnjaka iz odjeljenja kao - podrške u realizaciji aktivnosti.
- Učenik je od početka školovanja pokazivao potrebu za intenzivnijom obrazovnom podrškom. U prvom razredu nisu bile razvijene osnovne radne navike, a usvajanje početnog čitanja, pisanja i matematičkih pojmova odvijalo se otežano. U radu je bio miran i uglavnom pasivan, rijetko se samoinicijativno javljao i bila mu je potrebna dodatna podrška i poticaj.
- U trećem razredu došlo je do određenog napretka: učenik je počeo čitati, mogao je pisati rečenice po diktatu i prepisivati tekst pisanim slovima. Međutim, za izvršavanje zadataka i dalje mu je bilo potrebno više vremena, pomoć i kontinuirano nadgledanje. Posebno su bile izražene teškoće u samostalnom pisanju kraćeg sastava, računanju, pamćenju tekstova i održavanju pažnje.
- Važan potencijal predstavljala je njegova sve veća spremnost na aktivno učestvovanje. Učenik se počeo javljati da izrazi mišljenje i pokazao je interesovanje za rad na ploči. Također je pokazivao interesovanje za likovne i tjelesne aktivnosti. Ovi interesi predstavljaju važnu osnovu za motivaciju i uključivanje u različite oblike učenja.
- Socio-ekonomske okolnosti predstavljale su dodatni kontekst za planiranje podrške. Učenik je živio u izbjegličkom naselju do septembra 2021. godine, nakon čega je porodica izmještena u naselje Jablanica, Živinice Gornje, odakle učenik putuje u školu autobusom. Oba roditelja su nezaposlena. U dokumentaciji je navedeno i da učenik nije imao dovoljnu podršku roditelja u praćenju školskih obaveza, posebno u izradi domaćih zadataka i vježbanju čitanja i pisanja.

CILJEVI PRAKSE

Opći cilj

Omogućiti učeniku aktivnije uključivanje u odgojno-obrazovni rad i unaprijediti usvajanje nastavnih sadržaja kroz individualizirane, praktične, kreativne i motivirajuće aktivnosti.

Specifični ciljevi

- razvijati aktivno učešće učenika u nastavnom procesu;
- razvijati radne navike;
- unaprijediti pažnju i koncentraciju;
- razvijati čitalačku i početnu funkcionalnu pismenost;
- unaprijediti vještine pisanja;
- osposobljavati učenika za samostalno pisanje kraćih tekstova;
- razvijati razumijevanje pročitanog i razumijevanje tekstualnih zadataka;
- unaprijediti osnovne računske vještine sabiranja i oduzimanja;
- razvijati sposobnost primjene znanja kroz praktične i kreativne aktivnosti;
- podsticati istraživanje i prezentovanje informacija;
- razvijati samostalnost u radu;
- jačati samopouzdanje i motivaciju za učenje;
- podsticati saradnju i uključivanje učenika u zajedničke aktivnosti odjeljenja.

MEĐUPREDMETNA KORELACIJA

B/H/S jezik i književnost:

- Razvijaju se čitanje, pisanje, razumijevanje teksta, usmeno izražavanje i kreativno oblikovanje kraćih tekstova. Učešće u recitalu i igrokazu dodatno podstiče verbalno izražavanje i javni nastup.

***Matematika*:**

- Poseban naglasak stavljen je na čitanje i razumijevanje tekstualnih zadataka te razvoj sposobnosti sabiranja i oduzimanja. Didaktičke „Spoji par“ kartice omogućavaju povezivanje numeričkog zadatka i njegovog rješenja.

***Moja okolina*:**

- Izrada slikovnice o domaćim i divljim životinjama povezuje istraživanje sadržaja sa čitanjem, pisanjem, likovnim izražavanjem i organizacijom informacija.

Muzička kultura:

- Istraživanje o jednom muzičkom instrumentu, izrada plakata i prezentovanje rada povezuju istraživačko učenje, čitanje, izdvajanje informacija i usmenu komunikaciju.

Likovna kultura:

- Učešće u projektu „Slikam po uzoru na slavne slikare“ povezuje likovno stvaralaštvo sa čitanjem i upoznavanjem poznatih slikara, kao i zajedničkom izradom odjeljenske slikovnice.

AKTIVNOSTI

Posjeta školskoj biblioteci i podsticanje čitanja

- Jedna od ključnih aktivnosti jeste uključivanje učenika u rad školske biblioteke. Predviđeno je da učenik čita knjige koje nisu dio obavezne školske lektire.
- Cilj ove aktivnosti je proširiti iskustvo čitanja izvan obaveznih školskih sadržaja i omogućiti učeniku da razvija čitalačke navike kroz izbor i sadržaje koji mu mogu biti zanimljiviji i pristupačniji

Didaktičke igre i materijali

- Planirano je korištenje didaktičkih materijala prilagođenih različitim područjima učenja.

Posebno mjesto imaju **memori kartice „Spoji par“**, kojima se mogu povezivati:

- numerički zadatak i rješenje;
- slika i riječ;
- slika i rečenica.

- Na ovaj način učenik kroz vizuelno i praktično povezivanje razvija pažnju, pamćenje, razumijevanje i primjenu znanja.
- Aktivnost **„Nacrtaj lekciju“** omogućava učeniku da sadržaj koji uči predstavi kroz crtež, čime se verbalni sadržaj povezuje s vizuelnim izražavanjem.
- Aktivnost **„Guska“**, u kojoj učenik smišlja priču ili rečenicu, usmjerena je na razvoj jezičkog izražavanja, kreativnosti i samostalnog oblikovanja sadržaja.
- Aktivnost **„Napiši poruku drugu“** pruža mogućnost za funkcionalnu upotrebu pisanja i istovremeno podržava komunikaciju i socijalnu uključenost.

B/H/S jezik i književnost

- Učenik se uključuje u **recital i igrokaz**, čime dobija priliku da aktivno koristi jezik u stvarnoj komunikacijskoj situaciji. Ovakve aktivnosti omogućavaju vježbanje govora, pamćenja, izražavanja i nastupa pred drugima.

Matematika

- Matematičke aktivnosti usmjerene su na razumijevanje tekstualnih zadataka i razvoj računskih vještina. Didaktičke kartice omogućavaju da se matematički sadržaji obrađuju kroz povezivanje zadatka i rješenja, uz dodatnu vizuelnu podršku.

Moja okolina

- Učenik izrađuje **slikovnicu o domaćoj ili divljoj životinji**. Aktivnost objedinjuje istraživanje, čitanje, pisanje, izdvajanje informacija i likovno oblikovanje sadržaja.

Likovna kultura

- U okviru projekta **„Slikam po uzoru na slavne slikare“**, učenik učestvuje u likovnom stvaranju na osnovu upoznavanja sa radom poznatih slikara.
- Predviđena je i izrada **zajedničke odjeljenske slikovnice o poznatim slikarima**, čime se ostvaruje saradnja među učenicima i povezuju likovno stvaralaštvo, čitanje i prezentovanje informacija.

Muzička kultura

- Učenik istražuje jedan muzički instrument, izrađuje plakat i prezentuje rezultate rada. Aktivnost zahtijeva pronalaženje i razumijevanje informacija, njihovo organizovanje i usmeno predstavljanje.

Učešće u razrednim i vannastavnim aktivnostima

- Planirano je uključivanje učenika u pripremanje **razredne priredbe**, kao i u vannastavne aktivnosti škole. Na taj način učeniku se pružaju dodatne mogućnosti za aktivno učešće, saradnju, komunikaciju i razvijanje osjećaja pripadnosti odjeljenju i školskoj zajednici.

Način praćenja

- Napredovanje se planira pratiti kroz neposredno posmatranje učenikovog rada, njegove uključenosti u aktivnosti i korištenje seta radnih materijala. Kao oblik dokumentovanja predviđene su **fotografije i set radnih materijala**.

OSTVARENI ISHODI

Obrazovni ishodi

Kao očekivani ishodi postavljeno je da učenik:

- samostalno čita;
- samostalno piše;
- samostalno računa;
- razumije sadržaj tekstualnih zadataka;
- razvija sposobnost pisanja kraćeg sastava;
- primjenjuje osnovne matematičke operacije u skladu sa svojim nivoom usvojenosti;
- povezuje riječ, sliku, rečenicu, zadatak i rješenje;
- istražuje određenu temu i izdvaja informacije potrebne za izradu plakata, slikovnice ili prezentacije.

Funkcionalni ishodi

Praksa je usmjerena na razvoj sposobnosti učenika da:

- aktivno učestvuje u nastavnom procesu;
- primjenjuje znanje kroz praktične zadatke;
- koristi različite načine predstavljanja sadržaja;
- povezuje tekstualne, numeričke i vizuelne informacije;
- istražuje i organizuje informacije;
- prezentuje rezultate vlastitog rada;
- sarađuje s vršnjacima;
- razvija samostalnost u radu;
- održava pažnju i koncentraciju tokom aktivnosti;
- koristi čitanje i pisanje u funkcionalnim situacijama.

Odgojni ishodi

Aktivnosti su usmjerene na razvoj:

- samopouzdanja;
- radnih navika;
- odgovornosti;
- motivacije za učenje;
- ustrajnosti u izvršavanju zadataka;
- spremnosti na javno predstavljanje vlastitog rada;
- saradnje s vršnjacima;
- aktivnog učešća u životu odjeljenja i škole;
- osjećaja pripadnosti grupi.